

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló” a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló” cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. március 6-án.)

Előfizetési árak:

1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:

BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-ter I.
Egyes számok kaphatók: a dohányfőzsdékben.

Beteg a király.

Nincs ok aggodalomra. A riasztó híreszteléseknek nincsen igazuk. Valóság azonban, hogy a király beteg s állapota olyan, hogy a súlyosabb bonyodalmak kizárva nincsenek. A betegség lefolyásában akkor is számot tesz a királynak erős szervezete, melyen az éveknek sulya aránylagosan alig látszik s mely még akkor is könnyen megküzdhet a kórral, ha az netalán tudógyulladássá alakulna át. De mert a királyokat, habár az emberi szervezetnek életnek törvényei alatt állanak is, népek sorsának intézésére rendelte a Gondviselés, érthető az aggodalom a népeknél, valahányszor komoly fordulat áll be a királyok életében, vagy ha ily fordulatnak csak eshetősége kerülhet is szóba.

A politikai helyzetben is fordulatot jelent a király gyengélkedése. A törvényhozás elé nem kerülnek az illendőség parancsa folytán a már kész javaslatok sem, nem tehet a két kormány jelentést a kiegyezés tartalmáról s így az évek óta húzódó bizonytalanságot a király betegsége nyújtja valamivel hosszabbra. Akik pedig nem érik be a valósággal, máris merész kombinációkat kezdenek terjeszteni a király halála esetére, égszakadást földindulást jöven-

dölnek, holott a királyoknak annyira személyesítve van az állam legfőbb kormánya, hogy alkotmányos államban válságtól, fordulattól sem szabad tartani, hiszen a királyoknak a természet rendje szerint változnok kell, az alkotmány, a nemzet történeti hivatása azonban nincs köve a királyoknak emberi életéhez. És mennél alkotmányosabban uralkodik a király, annál kevésbbé lehet tartani rázkódtatástól, hiszen az alkotmány, a törvény, az államesszme parancsol utódjával is sekként a nagy francia mondás, hogy: „meghalt a király, éljen a király!” nem csupán a royalista léleknek, de az igazi alkotmányos érzésnek is megnyilatkozása. A magyar nemzet pedig szigoruan alkotmányos és királypárti nemzet lévén, változatlan hűséggel fogadja urául az új királyt, akit a törvény rendel országunk vezetésére.

Méltán és jogosan ragaszkodik a nemzet uralkodójához. Aggodalmát nem is akarhatja senki alább szállítani s az általi főhatóságok bizonyára gondoskodnának a leghitelesebb értesítésekről, ha a betegség súlyosabb fordulatot venne. Amíg az udvari körök s a kormány nem látják szükségességnek a tájékoztatást, a riasztó hírek ellenében nyugalomra kell inteni a közönséget. A börzének persze hiába

volna a nyugalom ajánlása. Az a legszentebből is csak hasznat akar húzni, előtte a király betegsége is üzleti alkalom, melyet kihasználnak a maguk örült játékszenvedelmével s nem csinálnak lelkiismereti ügyet abból, vajjon nem hazugok, nem költöttek-e a király állapotáról forgalomba hozott hírek, sőt ezekben a haszonért és hazárdjátékokért mindenre képes körökben az újság ingerével hat, hogy a király halálának eshetőségével új elemet vigyenek a spekulációba. Hát nem utálatos banda ez, mely a saját uralkodójának betegsége híret azonnal az értékek leverésére használja ki. Holott a börze-lovagok voltak az elsők, akik az uralkodótól rangot, kitüntetést, nemességet hajhásztak s ime mikor nem is betegségenek, csupán gyengélkedésének híre jön, azonnal fejüket vesztve nyomják le az értékeket. Mikor a becsületes lojalitás s a becsületes hazafiság az ellenkezőt, azt parancsolná, hogy az árak szilárdságával mutassák ki, mennyire ragaszkodnak a dinasztiahoz s a magyar alkotmányhoz, amelyek törvényekkel szabályozták az uralkodás átszarmazását az csetre, ha a királyok emberi életüknek határához értek volna.

Ime a különbség a tiszta alkotmányos érzés és az üzletek mindenek fölé helyező

A koldus és a büszke kisasszony.

— A Fejérmegyei Napló tárcája. —

Ugy esett, hogy mi ketten, — a tanító ur meg én, — véletlenül a tanui lettünk a következő kis eseménynek. Minálunk, az erdő szélén, megszokott jelenni néha egy vén koldus. Ma is eljött. Koldusabbnak és nyomorultabbnak látszott, mint valaha, csodálatos módon alig lehetett őt megkülönböztetni a korhadt, barna deszkakerítéstől, a melyhez hozzá támaszkodott. És e pillanatban egy kis leánya szaladt feléje, hogy egy pénzdarabot juttasson neki. Ebben még nem volt semmi csodálatos, csak a módja volt nagyon meglepő. A kis leány szépen bókult, gyorsan odacsuszta az alamizsnát az öreg kezébe, hogy észre ne vehesse senki, megint bókolt és eltűnt. Ez a két bók egy császárt érdemelt volna. A tanító urat fölöttébb bosszantotta a dolog: Oda akart sietni a koldushoz, hogy elkergesse a deszkakerítéstől; mert, mint tudnivaló, a tanító ur elnöke volt a szegényegyletnek s mint ilyen, elvi ellensége a koldulásnak. De én visszatartottam. Hiszen mi támogattuk, sőt mondhatnánk, ellátjuk ezeket az embereket. És ha mégis koldulnak az utcán, hát ez nem egyéb, mint huncutság. Őt tisztelt tanító ur, — ekként iparkodtam őt megnyugtanni, de ő csak vont, vont magával az erdő széléhez. Igen tisztelt tanító ur, — így kérleltem, — el kell, hogy mondják önnek egy történetet. Olyan sürgős? — kérdezte mérgesen. En komolyan feleltem. Igen, most kell elmondanom. Mielőtt még elfelejténé, a mit most együtt láttunk. A tanító ur nem bizott bennem legutóbbi történetem óta. Leolvastam ezt az árcáról. Nem

a jó Istenről fog szólni, igazán nem. A jó Isten nem is szerepel ebben a történetben. Históriai dolog.

Ez a szavam hatott. Csak ki kell mondani ezt a szót, hogy história s már minden tanító hegyezi a fülét; mert a história nagyon tiszteltreméltó, ártalmatlan és gyakran alkalmazható a pedagogiában. Láttam, hogy a tanító ur már megint a szemüvegét tisztítja, a mi annak jele volt, hogy most még a látóérzéke is a fülébe bujt és ezt a pillanatot ügyesen kihasználtam.

Hozzáfogtam:

— Firenzében történt. Lorenzo de Medici még ifju volt, nem ült fejedelmi székben s épen akkor szerzette „Trionfo di Bacco ad Adrianna” című költeményét, amelyről hangosak valának Firenze összes kertjei. Akkoriban voltak még eleven dalok. A költő lelkének homályából kiszálltak és emberi hangon, mint ezüst csónakokon evezve bátran iparkodtak az ismeretlen cél felé. A költő kezdte a dalt s bevégezték azok, kik ajkukra vették. A Trionfoban is, mint az akkori idők legtöbb dalában, a költő az életet magasztalja, ezt az éneklő, tiszta hura hegedűt, amelynek sötét láttére: a vér zajlása.

Nem csoda, hogy azok az emberek, akik ezt a dalt énekeltek, valósággal megrészegültek s minden örömet és élvezetet a mára akartak halmazni, mintha a ma volna az az egyetlen szikla, amelyre érdemes építeni. Így lehet megmagyarázni a firenzei festők vásznain az alakok sűrű tömkelegét, mert a festők iparkodtak valamennyi fejedelmüket, hölgyüket és barátjukat egyazon képen elhelyezni és vajjon ki tudhatta volna, hogy a legközelebbi kép festésekor valamennyien még olyan fiatalok, oly pirosak és oly

egyek lesznek-e? Ez a türelmetlen szellem igen érthető módon leginkább a fiataláson diadalmaszkodott. A legragyogóbb ifjak egy lakoma után a Palazzo Strozzi terraszán ülték együtt s beszélgettek a játékokról, amelyek fognak színre kerülni a Santa Croce temploma előtt. Kissé félre húzódva egy loggiában állott Palla degli Albizzi, festő barátjával, Tommasoval. Így látszott, hogy nőttön-növekvő izgatottsággal tárgyalnak valamit, miglen Tommaso hirtelen fölkiáltott:

— Ezt nem fogod megtenni, fogadok, hogy ezt nem fogod megtenni!

Erre a többiek is figyelmesek lettek.

— Mi a baj? — kérdezte Gaetano Strozzi és néhány barátjával együtt közelebb lépett hozzájuk.

Tommaso így felelt:

— Palla az ünnepélyen a kevély Beatrice Altichieri előtt térdre akar borulni s engedelmet kérni tőle, hogy ruhája szegélyét megcsókolhassa.

Mindnyájan nevettek és Lionardo a Ricardiak családjából, ezt jegyezte meg:

— Palla még meg fogja magát gondolni; nagyon jól tudja, hogy a legszebb hölgyek úgy mosolyognak rája, mint soha senkire.

Egy másik nemes ifju hozzátette:

— És Beatrice még oly fiatal. Ajtai még érdesek, mint a gyermekajkak s nem tudnak mosolyogni. Azért látszik olyan büszkének.

— Nem, — felelte Palla degli Albizzi hevesen és indulatosan, — büszke, de nem azért, mert ifju. Büszke, mint a kötömb Michel Angelo kezében, büszke, mint a virág a Szűzanya képén; büszke, mint a napsugár, a mely a gyémánton szikrázik.

Gaetano Strozzi félbeszakította:

Mai lapunk 4 oldal.

börzei gondolkodás között. Szegény királyok, ha tudnák, mily kevéssé ragaszkodik hozzájuk a börze, mint tekinti őket is az üzleti tőke játékszerének, soha nem adnának nemességet a börze urainak. S ha látnák, hogy az új uralkodót fogadó értékemelkedés is csak játék és nem őszinte érzés, bizonyára gondoskodnának, hogy a börze leszálltassék mai magaslatáról, vagy elvitéssék tőle a bitorolt tekintély s megadassék neki a valóságos mértékben az, hogy a börze csak piac s börzések nem jobb a kofáknál, a kikhez még a pletykálkodásukban is oly fatálisan hasonlítanak. Ez az oka, hogy noha pár nap előtt a kiegyezés megkötésének híre az árakat felverték a börzén, most az ellenőrizhetetlen hazug híreknek — mert a hivatalos körök jelentései valóságosan adják az ország elé a király betegsége — hatása alatt verik lefelé a magyar értékeket, mintha bizony Magyarország gazdasági ereje megfogyatkozék a királynak változásával... a mire különben gondolni sem illik, mint-hogy a királynak állapota egyáltalán nem válságos s minthogy az uralkodóház és a magyar királyság törvényei teljes megnyugvást adnak, hogy amitől Isten mentsen, ha a katasztrófa beállna is, minden rázkódást nélkül menjen át a korona jogos várományosára.

A magyar természetnek alapvonása a változatlanságban való megnyugvás. Keletiek lévén, kissé fatalisták is vagyunk. Ezért az aggodalmaskodást átengedjük a börzének. A nemzet nyugodtan látja uralkodójának minden cselekedetét és lelkében ragaszkodik a magyar alkotmányhoz, mely a királyt s a nemzetet a szent koronában egyesíti. És a szent korona halhatatlan.

UJDONSÁGOK.

Időjelzés: ényhe, száraz.

Templomszentelés. Bicske község ujonnan átfestett óségi templomát a múlt vasárnap áldotta meg *Prohászka Ottokár* megyéspüspök. A püspököt az állomáson *Blanhorn Jenő*, a község jegyzőjének vezetésével a község képviselő-testülete fogadta. A bevonulás, melyet lovasbandérium nyitott meg, impozáns látványt nyújtott. A templomtér felállított díszkapu mellett a társas egyesületek, a hívek megszámálhatatlan sokasága várta a megyéspüspököt, ki a diadalkapun át a plebániára vonult.

A templom megáldása után szent misét, majd a lelkek mélyéig ható szent beszédet mondott a püspök. A templomi szertartás után tiszteleg küldöttségeket fogadott a főpásztor, délután pedig a kath. iskolákat tekintette meg.

Bicskei hívei ragaszkodásának és szeretetének élénk megnyilatkozása közben az esti vonattal Budapestre utazott a püspök, a hol tegnap eszketta *Concha Győzőnek*, a kiváló egyetemi tanárnak leánya *Besseney Ferenc* földbirtokossal.

Uj főrend. A főrendiház igazoló bizottsága f. hó 11-én tartott ülésén *Zichy Rafael* gróftól, sárszentmihályi nagybirtokost felvette a főrendek névjegyzékébe.

Személyi hír. *Krécsy Miklós* kir. főmérnök hosszabb tartózkodásra *Abbaziába* utazott, a hol szabadságát tölti.

Szép siker. *Bierbauer János* gyógyszerész a napokban tette le fényes sikerrel a budapesti egyetemen a gyógyszerészi vizsgát és gyógyszerészi oklevelet nyert.

Eljegyzés. *Mészáros Sándor* földbirtokos eljegyezte *Krausz Emmuska* kisasszonyt Seregyésen.

Tanitógyűlés. A csákvári esperesi kerület tanítótestületét az idén Magyaralmáson gyűlt egybe évi rendes közgyűlésének megtartására. A kerületi esperes lelkes megnyitójában erős vonásokban mutatott rá a fondorlelkű szociáldemokrácia garázda munkájára. A mi munkatérünkbe ragadozó agitátorok csaptak be s azt vesszük észre, hogy a mi gondoskodásunk alól kiszakí-

tott népet feneketlen örvények felé sodorják a felszított szenvédélyek. Az esperes hangulatoszavai élénk vizshangot keltek a hazafis és kath. gondolkozásu, derék tanító karban. A beszéd visszhangjaként megbotránkozásuknak adtak kifejezést a boldogos bögötei gróf és a Tarcsaiféle bocherségek felett.

Rácz *Endre* csákvári esp. plebános a keresztény sajtó, nevezetesen az *Uj Lapnak* felkarolása mellett buzdított lelkes szavakkban. A szociáldemokrácia mind jobban tovaraparódozó terjedése elé csak a felvilágosító keresztény sajtó vehet gátat.

Szba került még a nép gazdasági érdekeinek felkarolása, a gazdasági ismereteknek a népiskolában való minél intenzívebb tanítása.

A szép sikerű gyűlést társasbéd fejezte be, melyen szép felköszöntőkben ünnepezték vezéreszméink legnagyobb harcosát, *Prohászka* püspököt s itélték el a *Piklerék* nemzetrontó, megfertőző munkáját.

Áthelyezés. *Bélaváry Burchard* Rezső főispáni titkárt központi szolgálatra osztotta be a belügyminiszter.

Megdöbentő haláleset. Megyeszerte nagy népszerűségnek örvendett *Szigeti Kósa* Miklós volt csurgói tisztartó, a ki csak e hó elsején lépett nyugalmába. Évtizedeken keresztül élénk részt vett a megyei élet minden fázisában. Állandóan tagja a közigazgatási bizottságnak, a gazdasági egyesületnek stb. Nyugalomba vonulásakor lemondott tisztségéről, s elhatározta, hogy Pestre költözése előtt egy hónapra *Cirkvenicába* megy üdülni. A halál őt érte utól. Külsőleg egészséges volt, de asztmája évek óta kellemetlenkedett neki. Ugy látszik ez is ölte meg. 64 évet élt, 42 esztendőn át szolgált a *Károlyi* grófok uradalmait.

A Gazdák Biztosító Szövetkezet Székesfehérvár és Fejérmegye területére *Schnetzer* Nándor üvegkereskedőt bízta meg vezérképviseletével.

A tifusz. Mint minden évben, úgy az idén is szedi áldozatait ez a rettenetes betegség. Különösen a *Viziváros*, mint a város legmélyében fekvő területe, a hol a szennyvizeknek nincs határozott lefolyásaik, mint más években, úgy az idei őszel is hallja a tifuszbetegnek lázas nyögéseit. A csendőrtanosztály hallgatói közül négyen, illetőleg egy szolgálkukkal együtt öten betegedtek meg tifuszban. Ezek a csapatkórházban vannak elhelyezve. Kívülük pedig a *Sárközy*.

— És te Palla, nem vagy-e te is büszke? A mit most mondtál, olyanformán hangzik, mintha a koldusok közé akarnál állani, a kik vecsernye idején a Santissima Annunziata udvarán várakoznak, a míg *Beatrice* *Althieri* elfordított arccal egy-egy soldot ad nekik.

— Ezt meg is fogom tenni! — kiáltotta Palla ragyogó szemekkel s keresztül furta magát barátjai sokaságán egészen a lépcsőházig és eltűnt. Tommaso utána akart sietni.

— Hagyd csak, — így tartotta őt vissza *Strozzi*, jobb, ha magára hagyjuk, így legelőbb észére tér. Azután az ifjak szétmenték a különböző kertekbe.

A Santissima Annunziata udvarán akkor este is vagy husz koldus, férfi és nő, várta a vecsernyét. *Beatrice*, a ki valamennyinek a nevét is tudta és néha még szegényes házaikba is el látogatott a *Porta San Nicolóba*, a gyermekekhez és a betegekhez, elmenőben mindegyiknek egy kis ezüstpénzt szokott adni. Ugy látszik, hogy *Beatrice* ezuttal megkészt egy kisse; a harangok már elfűtötték az időt s csak egy-egy hangfoszlány lebegett még az esti szürkületben a tornyokon. A koldusokat nyugtalanság fogta el, azért is, mert egy új, ismeretlen koldus surrant be a templomkapu árnyékába és irigységükben már ki akarták onnan tessékelní, a mikor egy fekete ruhás, szinte apácamódra öltözött fiatal leány jelent meg az udvaron, egyikőtől a másiktóhoz ment, mialatt egyik kiserőhölgye nyitva tartotta a zacskót, a melyből *Beatrice* apró adományait kiszedte. A koldusok térdre hulltak, zokogtak s fonnyadt ujjakkal jötevo anyaluk egyszerű ruhájának uszályát keresték s nedves, megögi ajakkal csókolták szoknyája szegélyét. Az utolsó is megkapta a magét és sánki sem hiányzott *Beatrice* ismert koldusából. De ekkor *Beá-*

rice a kapu homályában egy rongyokba burkolt idegen alakot pillantott meg és összereszt. Nagy zavarba jött. Valamennyi szegényét már gyermekkorra óta ismerte s annyira magától értetődő volt, hogy megajándékozta őket, mint a hogy újait mindig belemártsa a szenteltvizeztartóba, a mely a templom bejáratánál van elhelyezve. De sohasem jutott észébe, hogy idegen koldusok is lehetnek a világon; van-e joga az embernek ahhoz, hogy megajándékozzon olyan koldusokat, a kiknek bizalmát meg nem bírja? Nem vakmerőség e alamizsnát nyomni egy idegen ember kezébe? Mialatt ilyen homályos érzések tusztak benne, a leány, mintha nem is vette volna észre, elhaladt az új koldus előtt és gyorsan belépett a hűvös templomba. De a mikor odabenn megkézdte ájtatosságát, egyetlen imádság sem jutott észébe. Nyugtalankodni kezdett, hogy vecsernye után az a szegény ember nem lesz már ott a kapuban, ő pedig semmit sem tett arra nézve, hogy nyomorát enyhítse, holott közeledik az éjszaka, a mikor minden nyomor gyámoltalanabb és szomorubb, mint nappal. Intett annak a hölgyének, a ki a pénzeszacskót hordta és vele együtt visszament a bejárathoz. A koldusok már mind elszédtek, csak az idegen állt még ott, egy oszlophoz támaszkodva és hallgatta a karéneket, a mely, mintha csodálatos messzeségből jönne, úgy szűrődött át a templomajtón. Arca egészen el volt takarva. *Beatrice* habozott. Nála volt a kis zacskó s csak most látta, hogy mindössze pár darab ezüstpénz van benne. De gyors elhatározással odalépett a koldushoz s bizonytalan, kissé dallamos hangon, szeméit lestíve, így szölt hozzá:

— Nem akarlak megbántani, uram... De nekem úgy tetszik, hogy rád ismertem. En adósod vagyok. Azt hiszem, a te atyád készítette a mi

házunkban a párkányzatot kovácsolt vasból, tudod, azt, a melyik lépcsőházunkat díszíti. Utóbb azután a kamrában, a hol dolgozni szokott... igen... ott találtuk ezt a zacskót... nyilván ő felelte ott.

De ez a gyámoltalan hazugság úgy ránehedett a leányra, hogy térdre hullt az idegen előtt. A bársonyzacskót az idegen kezébe nyomta s dadogva szölt:

— Bocsáss meg...

Beatrice érezte, hogy a koldus megremeget. Azután ijedt kiserő asszonyával együtt visszasi-etett a templomba. Egy pillanatra megnyit a kapu s kihallatszott s diadalmos himnusz. A történetnek vége van. *Messer Palla* degli *Albizzi* nem tette le többé rongyait. Egész vagyonát elajándékozta s meztitáb, koldusszegényen világgá ment. Utóbb, azt mondják, *Subiaco* közelében tűött tanyát.

Más idők, más idők — mondotta a tanító ur. De hát mire jó mindez; *Palla* degli *Albizzi* azon uton volt, hogy kéjencé váljék s ez az esemény csavargót, különczöt csinált belőle. Ma már senki sem tud róla.

— Oh, dehogyan nem, — feleltem én szerényen — nevét emelgetik néha nagy litániákon, a katolikus templomokban, mert a szentnek sorában nyert helyet.

A gyermekeknek is elmondtuk ezt a történetet és ők a tanító ur nem csakély bösbuszágára azt állítják, hogy ebben is előfordul a jó Isten... Ezen egy kisse csodálkozom; mert megígértem volt a tanító urnak, hogy olyan történetet mondok nekik; a melyben nem szó a jó Istenről. De hiába, a gyermekek ezt jobban tudják.

Rilke-Rainer Mária.

ház környékén még mások is szenvednek ebben a szörnyű nyavalyában. A hatóság intézkedései az adott körülmények között kielégítőek, a mennyiben nemcsak elrendelték a kérdéses, fertőző kutnak használaton kívül való helyezését, hanem a rendelkezések érvényét is szereztek s a tanosztály hallgatói kivétel nélkül a királykútból isszák az ivóvizet.

A mint említettük, a Sárközy-ház valóságos melegegyháza a fertőző betegségeknek. Hogy a csendőrök mindenáron szabadulni akarnak tőle, egészen természetes. Hiszen minden kezdő csendőr borzongva látja azt a méltatlan eljárást, hogy a legénységet istállókból átalakított helyiségekben tartják, a melyek már a talaj mélyenfekvésénél fogva sem száradhatnak soha ki. Levegőjük különösen tél idején határozottan fertőzött és undorító.

Az építendő csendőrlaktanya elkészített építési tervei közel egy év óta fenn vannak már a ministeriumban. Megsürgetésüket — úgy látszik — nem tartották eléggé fontosnak. Ezért van kilátásunk arra, hogy a csendőrség tanosztálya elhagyja városunkat. Pedig az a 100—150 emberként legalább is ugyanannyi ezer korona a városra nézve. Erre pedig nagyon is szükségünk van. A kaszárnyáinkon pedig — még a mostani kezelés mellett is körülbelül fél százelektényi tiszta haszna van magának a városnak is. Az ilyen jó-vedelmi forrásokat, az ilyen biztosan kamatozó befektetéseket a mi városunknak bizony nem volna szabad-mellékesnek tekinteni, a mit Pató Pál mondásával üthetünk el.

— **Adomány.** Rosenfeld Henrik földbirtokos 100 koronát adományozott a Jegyzők Nyugdíj-egyesületének.

— **Műkedvelőink** színelőadásáról szóló referadánkat — helyszükre miatt — lapunk jövő számában fogjuk közölni.

— **Apagyilkos.** Borzalmas gyilkosságról értesít bennünket sukorói tudósítónk. Nagy István földmivest vasárnap este agyonverte fia, Nagy István. A békés természetű öregember állítólag az ivásnak adta magát s ez természetesen a kis vagyonkának lassu, de folytonos apadását jelentette. Három életerős, egészséges fia nem nézhette apjuk kedvtelését, vasárnap este, mikor pityókos fővel tért haza, rátámadtak. István a falun kívül kísérte s hatalmas doronggal vérfagyasztóan ütni kezdte. Szegény öreg ember futott, míg bírta, de hamarosan elbicsaklott, eltért a földön. Fia addig ütötte míg mozog tudott. Aztán nyugodt fővel hazatért, ott hagyván a holttestében apját. Másnap egy kis fiu találta meg, a halál kínjaitól eltorzulva.

A bestiális fiukat — úgy látszik mindhárman bűnösök — elfogták s bekisérték a csendőrök a helybeli ügyészség fogházába. Ma délután állították a vizsgáló bíró előtt. Megátalkodottan, sőtét tekintettel állott a gyilkos István; középmagas, vaskos, barna fiu. A fogházban ülnek, várva az igazságszolgáltatás sújtó kezét.

— **Ülés.** Október 17-én délután 3 órakor a temetőrendező bizottság ülést tart a városházán.

— **A budapesti „Apolló-színház”,** a fővárosi színház: élet egyik leghatalmasabb tényezője, nem sokára megkezdí vendégzereplését a Városi Színházban. Fényes műsorának legvilágosabb számait, meglepetés számba menő szenzációs-üjdonságait sorra bemutatja a rövid vendégjáték ideje alatt. A fehérvári ur közönség a legnagyobb érdeklődéssel várja a valóban fényesnek ígérkező előadásokat, melyek tökéletes művelzetet fognak nyújtani. A megnyitó fényes diszeldadás szombaton f. hó 19-én lesz. Jegyek előre válthatók Krausz Veroná dohánytözsédjében.

— **Jegyzőválasztások.** Sárkeresztur község f. hó 10-én Szalai-Kálmán okl. jegyzőt — Sváb Kálmán nyug. tanító fiát — egyhangulag segédjegyzővé választották. — Ugyancsak egyhangulag választotta segédjegyzővé Kátó községben Hesky Pált.

— **A legeslegujabb sport.** A posta a következő levelet hozta származására, a melyet minthogy az írója a rendőrség, illetőleg a mérnöki hivatal szíves figyelmébe ajánlotta, a nyilvánosság útján mi is átadunk rendelkezésének. Hangzik pedig a levél a következőkben:

Igen Tiszelt Szerkesztő Ur!

Nem tudom, van-e már tudomása arról a legeslegujabb sportról, a melyre Székesfehérvár szabad királyi város érdemes hatósága bizonyára siet majd patentet kérni: a *Tábficamitási sportról*. Ha egyekben elméradtunk is egy kissé a világtól, ha rossz a világtudásunk, ha nincs vízvezetékünk, ha ősök cikkeit olvashatunk a tífusz legujabb áldozatairól, ha vannak csodálatosan görbe legujabb utcáink, — vannak azonban specialitásaink is, a melyekre méltán lehet büszke akár a nagytekintetű rendőrség, akár a nagytekintetű mérnöki hivatal. Hogy gondolataimat ne szövirágokba öltöztessen, a tényeket fogom beszélni, hiszen azok tudvalevőleg minden Demostenesnél, szebben beszélnek.

A kábel társaság a nyár elején fölszedte a város legfőbb forgalmi pontjait az aszfaltot s potom három hónapon keresztül ugrabugrálatot bennünket árkon;(s)nem bökron) keresztül. Hallgattunk. Ez hozzátartozik a haladásához. Vártunk vagy két hónapot s a tisztelt társaság végre rászánta magát, hogy az árkokat végleg betemetette, illetőleg aszfalttal megtelepítette burkoltatta. *De nem egészen.* A postától délre valami csodálatosan meglepődött az emlékező tehetsége és becses figyelmű szigeteket hagyott. Pompás, szabályos szigeteket. Mindégik van fél-másfél méter széles s hosszú tésztes szerint. Ezeket már nem burkoltatta be, hanem bölcsen a mélyen nem tisztelt közönség rendelkezésére bocsátotta. Mindégik félárasszal, egy árszszal-mélyebb az utca szintjénél. A napokban történt aztán velem, hogy este fél, lámpagyújtás után gondolatimba mélyedve jöttem az Arólay-ház mellett. Az egész környezet, a fák, a Vörösmarty-szobor komoly méltósága, a tér-arányos bokrai, ábrándokat lehel s én átadva magamat a szelid emlékezés és felbuzdulás hangulatának, bandukoltam befelé, midőn a lábam a síma aszfaltról egy gödörbe csuklott s abban a pillanatban az éles fájdalomtól a szemeim is szikrákat hánytak. Nem tudom tart-e a tisztelt illetékes hatóság albumot a közönség hálafohászai számára de annyi bizonyos, hogy nehezen rakná az ablakjába, a mikit én ott megleiben a számára, fohászokdótam. Botomra támaszkodva vándoroltam hazáig és volt alkalmam meggyőződni, hogy ilyen gyöngy eset még vagy tizszer ismétlődhetett volna velem. Köszönöm alásan, mert ilyen szigeteket (Csak tessék egészen bátran kimondani, a közönség **Winkler-szigeteknek** nevezte el őket Szerk.) még egészen csinos számban vannak.

Hát, tisztelt Szerkesztő Ur! nem látja ezt a hatóság? Nem tud róla: tudomást szerezni, a miért a publikum naponta hálafohászokkal emlegeti a nevét? Hiszen a közönség érdekében kellene működni, sőt előre is látnia, vagy mi a szösz?

De folytatom, az eszmefüzést tovább. Ez most a meleg, poros időben történik. De mi lesz egy pár hét múlva, ha a vénasszonyok nyara után az eső következik, a mikor a kedves (Vinkler Szerk.) szigetek mélyező tengerszemekké változnak át, s a mélyen tisztelt közönség a távolugrás nemes sportjában gyakorolja majd, vagy pedig fulig beföcskendezi magát. Bocsánatot kérek, nem lehet ám mindenki Lichteckert, hogy 7—8 métereket tudjon ugrani. A mi természetünk és korunk nem enged már ilyen passziókat.

És végül: mi lesz a telen? akkor, ha ezek a tengerszemek befagynak s ha a sportkedvelő nemes ifjuság csuszakászati gyakorlatait, továbbá korcsolyázási gyakorlatait, továbbá korcsolyázási tudományát ott fogja bemutatni. Mert hogy megteszi, arra akár mérget vehetünk. Hiszen nem azért ifjuság, hogy az ilyen kis feledékenységű szépségihákat bölcsen a maga javára ne fordítsa. No, ez már pláne fölséges lesz. Pláne, ha melléje a papák és szépkorú kóvér mamák potyogását is láthatjuk. Gratulálunk, melegen fogunk gratulálni a tisztelt illetékes hatóságnak érte.

Azt hiszem tisztelt szerkesztő ur, hogy a

birták; nemes erénye, a türelem eléggé megvan Székesfehérvár adófizető publikumában. Csak arra vagyok kíváncsi, hogy meglesz-e a városi illetékes hatóságában is az elnézés a kábel társaság iránt és meddig lesz meg, illetőleg meglesz-e a legközelebbi októberi közgyűlésig, az interpelláció napjáig.

Egy városi bizottsági tag.

— **Az 1908-ki országos vásárok városunkban.** Reé István rendőrőlkapitány az 1908-ik évi országos vásárokat a következő napokra javasolja a városi tanács által kitűzni: Bőjnapi országos vásár március 8 és 9. — Szent Györgynapi országos vásár április 26 és 27. — Szent Istvánnapi országos vásár június 21 és 22. — Bertalan napi országos vásár: augusztus 23 és 24. — Dömötörnapi országos vásár október 25 és 26.

— **A szárazság.** Az idei abnormális időjárás okozta bajokat egy újabb baj szaporítja. Az ország mezőgazdasági állapotáról mindenünne kedves hírek érkeznek, a gazdák *szárazságról* panaszkodnak, a mely a niezei munkálatoikat hátráltatja és a gazdák takarmánykészletét fűzedeli. Sok helyütt ugyszólván még hozzá sem foghattak a vetéshez, mert a föld száraz, kemény, a magot nehezen fogadja magába. Ott, a hol pedig már vetettek, a vetés nem kelt ki, a kelésből pedig a rovar és a mezei egér, a melynek a száraz, meleg idő kedvez, a javát elpusztította. Napról napra fogy a remény, hogy még ha beáll az őszi eső, lesz-e lehetséges idejkorán a sürgős mezei munkát annak rendje szerint elintézni. Odaát Ausztriában is sűrűn hangzik föl a panasz, hogy fogytán a takarmány. A gabona ára; nemkülönb a takarmányé nálunk a vidéken rohamosan emelkedik, a börzén is naponta áremelkedés van mert a gabonkereskedők igen kedvezőlen híreket kaptak ügyfeleiktől.

— **Dorong.** Kajászószentpéteren március hó 15-én izgalommal tárgyalták Csenki Márton bűnös cselekedetét. A szegény öreg Nagy Mihályt egy hatalmas doronggal, mely petrócecrudnak is beillenek, úgy oldalba verte, hogy 3 oldalbordája betört. Pedig szegény öreg rá se szolgált. Egy kátyuba került kocsinak kimosztásáról volt szó. Neki álltak az emberek a megsüllyedt kocsinak kiemelésére. Itt adott tanácsot Nagy Mihály a szeleverdi Csenki Mártonnak. Csenki Márton sérelmesnek találta a tanácsot s megvadult dühvel támadta meg a tehetetlen öreg embert, ki 3 hónapig nyögte a beteggyárat. A törvény felelőségre vonta a legényt s a ma tartott tárgyaláson 6 havi börtönt akasztott a nyakába. Azonfelül kötelezte 154 korona betgápolási költségek megtérítésére. Az ügyész súlyosbításért, az elítelt enyhítésért jelentett fel bebbezést.

Előzetes jelentés.

A. b. u. d. p. e. s. t. i

APOLLÓ-SZÍNHÁZ

vendégjátéka a

székesfehérvári városi színházban.

Nagy megnyitó diszeldadás szombaton, 1907. október 19-én. Az előadás kezdete 8 órakor.

Vasárnap 2 előadás, d. u. 4 és este 8 órakor.

A budapesti Apolló-színház.

— **Égő falu.** Váli tudósítónk táviratilag közli velünk: Tabajdon hétfőn tíz ház takarmánya gabona neműekkel leégett. Váli, Tabajd, Alcsut, Doboz és Acsa tűzoltósága feltartóztatta a pusztító elemet.

— **Verekedő násznép.** Jókendvői lakodalmas nép vig. zené mellett itta a hegy levét Osváth Sándor gazda (Kecskenéti-u. 9) házában, kinek József nevű fia ülte lakodalmát arájával. Az volt csak a baj, hogy hivatalon vendégek, Nagy György (Kertalja-u. 46.) és három cimborája is benézett a lakodalmas házba. A gazda természetesen ajtókat mutatott a tolokodó legényeknek. Nagy Gyurkát elfutotta a méreg s arel vágta a portáját védelmező gazdát. Most jól csak a hadd el hadd. A lakodalmas nép megrohanta a pofozókodó legényt, s rövidesen elverte rajta a port. A bicska is megvillant s Nagy György hátából kibugyogt a vér. A zene elhalt, a lakodalmas nép szolgálóegyházi része kocsióra ült s elvágott. A helyszínen megjelent Sulyok János rendőrbiztos, de a tanuvalomásokkal nem boldogult, a vendégek ittasak voltak. Annyi bizonyosnak látszik, hogy a gyilkos szolgálóegyházi legény. A szerencsétlen Nagy Györgyöt, ki tehetetlenül feküdt a vértócsában, társai vitték haza. Innét a Szent György kórházba került. Állapota reménytelen.

— **Ki tudja hova vágott el** Klobusický Kálmán nádászlányi fővadász kerékpárjával Forró Ferenc budapesti munkás. Pedig csak kipróbálásra kérte. Meg akarta venni. Az olcsón birtokába jutott kerékpár felfedezésére a csendőrség nyomozásnak látott.

— **A csárdában.** Tegnapelőtt összehozott ábrázattal állított be a rendőrség elé egy vidéki atyafi orvoslás végett. Töredezett hangon panaszkolta, hogy baj van köpecben. A fővenyi csárdában mulatott jó kedvvel s egyszerre csak megtámadták; üldözték, hogy megöljék. Szegény jó Magyar János sorsától fél, a rendőri hatalomban keres hát oltalmat. A rendőrség kapva kapott az alkalmon, nyomozásnak látott, a gyilkos szándéku emberekben hátha rábukkan Magyar János gyilkosára is. Csalódott. A nyomozás során kivilágult a tényállás. A panaszos atyafi házsártos vala, tört zuzott kénye-kedve szerint s azért kitétték a szűrét a csárdából. A rendőrség kezelés alá vette.

— **A vonat kerekéi alatt** a Széchenyi-utcai átjáró mellett kiszendvedt embert elföldelték vasárnapi délután. Könnyező rokonok nem álltak körül, csak a kíváncsiak raja hallgatta végig a temetési szertartást. Kiletét még nem tudták megállapítani. A rendőrség hiedelme szerint valószínűnek látszik, hogy az illető maroshegyi, vagy urhidai lakos.

— **Halál a kövek közt.** Vas János csákberényi lakos e hó 11-én a csákberényi kőbányában a kövek között lelte halálát. Követ fejtette a jó öreg s e közben a part megcsuszott s maga alá temette a szerencsétlent. A közelben senki sem volt, minden mentő kísérlet nélkül szenvedett ki.

— **Kötél volt a nyakán** s halva feküdt ágyában Paulik Ferenc csákberényi lakos, mikor felesége ágyához lépett s keletette egyik mult-kori nap reggelén. A megrémült asszony azonnal orvoshoz sietett s dr. Szőke Károly körorvostól kért félvilágosítást a rejtélyes halálról. Az orvos szívszélhűdést konstatált. Paulik rövidre szabott életében rabja volt az itálnak. Emiatt nem sok becsülete volt a faluban. Kovács Alajos plebános is, akinél cseléd volt, emiatt volt kénytelen elbocsájtani szolgálatából a házsártos embert. Utolsó napján is részegen dőlt ágyának. Blazirt kedélye, háborgó lelke öngyilkossági szándékot érejt benne. A kötelel már nyakára is tette, nemtelen szándékától azonban megváltoztatta a halál, a szívszélhűdés.

— **Felőségét elverte** a háztól Helmstreit Mihály maroshegyi napszámos s helyette özv. Fülöp Károlynét vette maga mellé s jlyeten képen pótolta a házasság keletét. A jó viszonyt vele is megszakította rövid társas élet után, ütötte a szerencsétlen teremtést. Tegnap meg pláne dühös fenevadként rohant rá, haját kitépte s izgalmas megtépázás után vérrebe fagyva hagyta magára. Úgye a bíróság előtt nyer elintézt.

— **Betörők jártak** a tegnapi virradó éjjelen Kovács Károly nagykereskedő Fiskális-dűlői nyaralójában. A kerület jár. szőlő pásztor meghökkenve vette észre, hogy az egyik ablakon a

pusztulás jelei mutatkoznak. Az ablak földön hever, a falazat megrongálva. A felcsúzott ablakon át ósontak be a tolvaj emberek a villába, s annak tartalmát nagy mérvben megvámozták. Elvittek 5 db. párnát, 1 db. paplant, 1 db. terítőt s több művészi kivitelű képet. A többi ezidő szerint sejtetem leplezi. A rendőrségen a sor, hogy a garázda emberek el ne meneküljenek a büntető igazságszolgáltatás elől.

— **Tűzek.** Sárkeresztúron rövid egymásutánban kétszer is pusztított a tűzvész. Legutóbb Göbolyos Péter, Német József és Szabó Pál telen az összes takarmánykészletet, a melléképületeket és gazdasági felszereléseket megemésztette. A község népe kukoricaszedéssel volt a telkeken elfoglalva s így az oltásra csak alig volt erő. A veszedelem nagyságát növelte az a körülmény, hogy se víz, se fecskendő kéznél nem volt s ha a majorok, különösen a püspökmajor önfeláldozó népe nincs, a veszedelem kiszámíthatatlan lehetett volna.

Nem sokkal előbb ugyancsak Sárkeresztúron a katolikus templom közelében pusztított a tűzvész, mely Bruszt József szabó és izraelita kántor házában este 8 órakor keletkezett s rohamos erővel pusztította el a behordott takarmányt s a melléképületeket. Az abai tűzoltóságon kívül három pusztító tűzoltói felszerelése küzdött a veszedelem elnyomásán, míg azt nagynehezen sikerült elnyomni, különösen pedig a templomot a fenyegető veszedelemtől megoltalmazni. Az oltásnál derekasan kivette a részét Horváth Ella tanítónő. Mindenki ósztintén csodálta a bájos fiatal leányt, a mint az a legnagyobb önfeláldozással és vakmerőséggel adott példát a férfiaknak is az emberbaráti kötelesség tiszteletre méltó teljesítésére.

A fehérvárcsurgói Laki Katalin háza elégett. A ház tetőzete gyuladt ki ismeretlen okokból, honnét a lángok egyseribe átsaptak a ház mellé épített istállóra, sőt a szürében levő szalmakazalra is. A tűzoltók 2 óra fecskendezés után elfojtották a tüzet. A kár 615 korona, mely biztosítás útján megtérül.

Gárdonyban pénteken újra fellobogtak a lángok. Ezúttal Kovács János szénakazla esett a tűz martalékául. A gyors egymásutánban fellépett tűzek gyújtogatásra következtetnek. A csendőrség ezirányban nyomoz teljes erővel.

— **Rendőri hír.** Székely Gyula ágról szakadt facér munkáslegény arany gyűrűt árulogatott a vasuton. Kálmán Lajos rendőr figyelemmel kísérte a manipulációt s közbélelt. Még a legénynek állt feljebb s nagy patáliát csapott. Bekísérték a rendőri zárkába.

Házinyúl tenyésztés.

Valamint legjobb szakács az éhség, ugy legjobb mester a szükség, amely mindenre megtanít. Valóban mi jó magyarok sohasem akarunk tanulni másoktól, amíg csak a szükség, ez a kitűnő mester erre rá nem szorít.

Ezen szükség az általános drágaság között elől járt természetesen nálunk is az élelmi cikkek megdrágulása, s ezek között a legfőbb emberi táplálék: a hus drágulása, mely élelmi cikk a mostani kor lázas és fokozott munkakifejtéséhez még inkább szükséges mint a régi jó időkben, a mikro kisebb gonddal, kevesebb munkával és vigabban élt a magyar. Különösen sújtja ez az alsóbb néposztályt manapság, amikor már a közeposztály is a lóhusra vetemedik, s ma-holnap oda jutunk, hogy már ezt sem engedhetjük meg magunknak. Önként fölmerült tehát egy olcsóbb hus előállításának szüksége, s ugy látszik ez szerencsés megoldást fog találni azon országos mozgalomban, mely újabban a házinyúl tenyésztése körül megindult. Mert ha a belgák, franciák és angoloknál meg tudja enni a paraszt és úr egyaránt a házinyulát, — sőt a legelső asztaloknál és vendéglőkben csak ugy szerepel a házinyul a legvalóatosabb készítési módok szerint feltalálva, mint nálunk a csirke — miért ne tudnánk mi magyarok is elfogyasztani ezt a kitűnő élelmi szert, melynek tápláló ereje nagyobb, mint a borjú és marhahúsé, s így minden kétségen felülül kitűnő élelmi cikk.

Ha ehhez hozzávetjük azt, hogy a házinyul előállítása valóban a lehető legolcsóbb produktó,

ugy méltán nagy reményekre jogosít ezen újabb termelési ág felkarolása, s ha még tekintjük azon nevezetes előnyt, hogy a házinyul tenyésztést kicsinyben mindenki, ugy falun mint városban minden nagyobb tőkebefektetés nélkül sikeresen üzheti, ugy elmondhatjuk, hogy ez valóban egy nagyon fontos szociális-kérdés manapság nálunk. A tenyésztéshez nem kell egyéb, mint egy pár szellős ketrec, alul kihuzható lemezzel, s egy kisebb bekerített helyiség, vagy helyszükében egy nagy ketrec a növendékek számára. A nyulak takarmányozása alig kerül valamibe, mert avval lehet értékesíteni a mérges növények kivételével ugyszólván mindent, a konyhahulladéktól kezdve a falombig.

Tenyésztéséről különben egy pár igen jó szakkönyv is szerepel már a könyvpiacra, melyek röviden és népszerűen előadják a legszükségesebb tudnivalókat. Egy kis utánnézéssel és némi kis fáradsággal tehát mindenki még a legszegényebb osztály is szerethet magának hetenként egyszer kétszer pecsenyét az asztalára, — e mellett a bőrt és esetleg felesleges példányokért még némi kis jövedelemre tehet szert. Valóban elmondhatjuk tehát, hogy a házi nyul tenyésztés a kis ember kezébe való. Hogy azonban ez nálunk elterjedjen, számolni kell a magyar ember maradiságával és előítéletével, — példát kell neki tehát adni, szemmel látható példát s erre legelső sorban is hivataly volnának nálunk a tanítók ugy vidéken mint városokban. Ha ők igazi ügybuzgósággal kezükbe vennék ezen oly csekélynek látszó, — de mégis fontos dolgot, — biztosan hiszem, hogy rövid idő alatt diadalra juttatják ezen szépen induló és most már aktuális mozgalmat s e mellett maguknak is szép kis jövedelmet teremtenének. Félre tehát az előítéletekkel, különösen pedig félre az eddig nálunk divatos rendszertelen tenyésztésekkel az istállók jászolai alatt, a mi természetesen csenevész és elkorosodott anyagot produkálhatott csak, — térjünk át a *racionális tenyésztésről és kiváló fajtaikkal.*

Az ehhez szükséges *tenyész-anyagot* természetesen nagygyobbd gondnal és szakértelemmel kell felnevelni és pedig a lehető legtermészetesebben, a szabadban, megfelelő épülettel, rekeszekben és kifutókkal, a növendék számára bekerített kertben. Ehhez már egy kis befektetés és szakértelem kell, ami azonban bőven meghozza a kamatokat. Ezt már a kisbirtokosok, esetleg nagybirtokosok és a vidéken levő gazdák vegyék kezükbe s különösen a vidéki tanítók tehetnek itt ismét nagy érdekük s e mellett maguknak is hasznos szolgálatot.

Bár oly sikeresen fejlődne ezen új hasznos tenyészirány hazánkban, mint a mily lendülettel megindult az akció.

Halmi Nándor.

HIRDETMÉNY.

A cs. és kir. hadsereg és a m. kir. honvédségnek állandóan és ideiglenesen itt állomásozó csapatai részére szükséges marhahus szállítására nyilvános pályázat hirdettetik.

A tárgyalás folyó évi október hó 26-án délelőtt 10 órakor fog megtartatni.

Az egy koronás bélyeggel ellátott és 3000 korona ovadékkal felszerelt írásbeli ajánlatok f. évi október hó 25-én déli 12 óráig a cs. és kir. katonai állomás parancsnokság irodájában (József főherceg laktanya) nyújtandók be, hol a szállítási feltételek és az ajánlathoz szükséges nyomtatvány díjmentesen kaphatók.

Később beérkező, vagy a feltételeknek nem teljesen megfelelő ajánlatok tekintetbe nem vétetnek.

Székesfehérvár, 1907. október 14.

A helyőrségi élelmezési bizottság.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott,